

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 31 maja 2016 r.

Pozycja 396

POSTANOWIENIE

z dnia 16 maja 2016 r.

Sygn. akt Ts 36/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Julia Przyłębska – przewodnicząca i sprawozdawca
Stanisław Rymar
Andrzej Rzepliński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

art. 118 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 101, ze zm.) z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 w zw. z art. 79 ust. 1 oraz art. 190 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej z 3 lutego 2016 r. (data nadania), sporządzonej przez pełnomocnika z urzędu, M.J. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność z Konstytucją art. 118 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.; dalej: kpc). Zaskarżonemu przepisowi kpc skarżący zarzucił, że „w zakresie, w jakim pozbawia zamierzającego wnieść skargę konstytucyjną prawa do jej rozpoznania przez właściwy sąd”, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 w zw. z art. 79 ust. 1 oraz z art. 190 ust. 5 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została złożona w związku z następującą sprawą. Wyznaczony dla skarżącego pełnomocnik z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej przedłożył opinię prawną o braku podstaw do wniesienia tego środka prawnego. Uznając, że powyższa opinia jest „innym ostatecznym rozstrzygnięciem” – w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293, ze zm.; dalej: ustawa o TK) – wydanym w jego sprawie, skarżący wystąpił o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Postanowieniem z października 2015 r. Sąd Rejonowy w T. ustanowił dla skarżącego pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Pełnomocnik wyznaczony został zarządzeniem Okręgowej Rady Adwokackiej w K. z grudnia 2015 r.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 4 marca 2016 r. pełnomocnik skarżącego został wezwany do uzupełnienia braków formalnych skargi konstytucyjnej m.in.

przez doręczenie odpisu orzeczenia, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji, wydanego w sprawie skarżącego na podstawie zaskarżonego przepisu kpc.

W piśmie z 16 marca 2016 r. pełnomocnik ponownie wskazał, że ostatecznym orzeczeniem wydanym w sprawie skarżącego jest opinia prawna z 14 kwietnia 2014 r., doręczona skarżącemu 30 kwietnia 2014 r. Jego zdaniem zarówno sama opinia, jak i potwierdzenie jej odbioru przez skarżącego znajdują się w aktach sprawy, w związku z którą pełnomocnik z urzędu sporządził tę opinię. Także w aktach sprawy sądowej znajdować się ma potwierdzenie daty zwrócenia się przez skarżącego do sądu z wnioskiem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia analizowanej skargi konstytucyjnej.

Uzasadniając szczegółowo zarzuty skierowane przeciwko art. 118 § 5 kpc, skarżący wskazał na naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy przez właściwy i niezawisły sąd. W jego ocenie naruszenia tego nie sanuje ustawowy mechanizm zapoznania się przez sąd z opinią sporządzoną na podstawie zaskarżonego przepisu. Nie zapewnia tej sanacji również możliwość wyboru pełnomocnika przez skarżącego z uwagi na ograniczenia o charakterze majątkowym, jak i upływ terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej. W dalszej części uzasadnienia skarżący odwołał się do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego dotyczących prawa do sądu.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji korzystanie ze skargi konstytucyjnej, jako środka ochrony wolności i praw odbywa się „na zasadach określonych w ustawie”. Zasady te *de lege lata* precyzuje ustawa o TK. Jednym z podstawowych obowiązków nałożonych na skarżącego jest wniesienie skargi pod względem formy i treści odpowiadającej wymogom prawnym, czego następstwem jest powinność uzupełnienia braków formalnych skargi wskazanych w stosownym zarządzeniu sędziego Trybunału Konstytucyjnego. Konsekwencją niewykonania takiego zarządzenia skutkującego nieuzupełnieniem występujących w skardze braków jest odmowa nadania skardze dalszego biegu (art. 77 ust. 3 pkt 1 ustawy o TK).

W zarządzeniu sędziego Trybunału z 4 marca 2016 r. pełnomocnik skarżącego został wezwany m.in. do doręczenia ostatecznego orzeczenia, w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji, wydanego w sprawie skarżącego na podstawie zakwestionowanego art. 118 § 5 kpc. Uzupełnienie powyższego braku ma w wypadku analizowanej skargi znaczenie pierwszorzędne z uwagi na określony przez ustrojodawcę przedmiot skargi konstytucyjnej. Zgodnie z treścią art. 79 ust. 1 Konstytucji może nim być wyłącznie przepis (ustawy lub innego aktu normatywnego), na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej wydały w sprawie skarżącego orzeczenie naruszające przysługujące mu konstytucyjne wolności lub prawa. Weryfikacja spełnienia m.in. tej przesłanki skargi odbywa się na etapie wstępnej kontroli przeprowadzanej przez Trybunał. Warunkiem jej podjęcia jest więc dołączenie do skargi konstytucyjnej orzeczenia wydanego na podstawie zaskarżonego przepisu, co – zgodnie z art. 65 ust. 2 pkt 1 ustawy o TK – jest obowiązkiem skarżącego.

Jak wynika z treści analizowanej skargi, walor ostatecznego orzeczenia, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji, skarżący przypisuje opinii o braku podstaw do wniesienia skargi konstytucyjnej sporządzonej przez pełnomocnika z urzędu ustanowionego dla niego w sprawie poprzedzającej sprawę niniejszą. Według informacji pełnomocnika skarżącego zawartej w treści skargi, powtórzonej w piśmie z 16 marca 2016 r., opinia ta została doręczona skarżącemu 30 kwietnia 2016 r. W świetle informacji o doręczeniu (*sic!*) skarżącemu opinii z 14 kwietnia 2014 r. nieprzekazanie Trybunałowi jej odpisu, a jedynie ograniczenie się do wskazania, że znajduje się ona w aktach sprawy sądowej, potraktować należy jako niewykonanie zarządzenia sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 4 marca 2016

r. W konsekwencji powoduje to konieczność stwierdzenia, że w sprawie nie doszło do uzupełnienia podstawowego braku skargi konstytucyjnej.

Niezależnie od powyższej okoliczności, samoistnie przesądzającej o niedopuszczalności nadania dalszego biegu analizowanej skardze, należy podkreślić, że skarżący błędnie przypisuje opinii o braku podstaw do wniesienia skargi konstytucyjnej walor ostatecznego orzeczenia, o którym mowa w art. 79 ust. 1 Konstytucji. W pełni podtrzymując stanowisko przedstawione w judykatach podjętych w ramach wstępnej kontroli innych skarg konstytucyjnych, Trybunał stwierdza jednoznacznie, że opinia pełnomocnika z urzędu o braku podstaw do sporządzenia skargi konstytucyjnej nie może być uznana za „orzeczenie sądu lub organu administracji publicznej” wydane na podstawie przepisów będących przedmiotem skargi konstytucyjnej (zob. postanowienia TK z: 10 listopada 2014 r., Ts 242/14, OTK ZU nr 1/B/2015, poz. 99 i 17 lipca 2014 r., Ts 30/14, OTK ZU nr 6/B/2015, poz. 585).

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 77 ust. 3 pkt 1 i 4 w zw. z art. 65 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy o TK, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.